

Förvaltningsledningen
Christian Mattson
Processledare

Utvärdering av medskapande i Gråbo

Gråbo är pilot i visionsarbetet i Lerums kommun. Kommunstyrelsens mål för Pilot Gråbo uttrycker att medborgarna, näringslivet och föreningslivet måste engageras för att utveckla Gråbo till en hållbar tätort.

Medskapandeprocessen har startat för att åstadkomma detta.

Utvärderingen nedan syftar till att undersöka hur väl arbetet går.

Några av målen för pilot Gråbo är:

När kommunstyrelsen uppdrag om Pilot Gråbo är avslutat ska:

- gråboborna i betydande omfattning själva vilja driva utvecklingen att göra Gråbo till en hållbar tätort
- Näringslivet och föreningslivet i Gråbo vara aktivt i hållbarhetsarbetet

Båda målsättningarna utgår från Vision 2025, kreativitet, inflytande och hållbarhet. Kopplingen kan uttryckas som:

- Utvecklingen av Gråbo till en hållbar tätort ställer krav på kreativitet och nya lösningar. Detta kan bara klaras genom att ett nära samarbete med de som bor och verkar i Gråbo utvecklas.

Utvärderingens ramar och metod

De nyckeltal som används i utvärderingen har ambitionen att spegla

- visionens idé om kreativitet och inflytande,
- och kommunstyrelsens mål om att medborgare, föreningsliv och näringsliv ska engageras i Gråbo

Tid (2012-2013)

Utvärderingen av medskapandeprocessen gäller tiden

1 januari 2012- 30 september 2013

En del av de spinoff-effekter som redovisas har sitt ursprung längre bak. Men de redovisas ändå då de kommit att bli en del av medskapandeprocessen.

Resultat

Resultat av utvärderingen redovisas i följande nyckeltal:

- Spinoff-effekter

Datum
2013-11-20

Dnr
KS10.1105

- Antal föreningar mm som deltar
- Kostnader

Spinoffeffekter

Med spinoff-effekter menas händelser som uppstått som en följd av medskapandeprocessen i Gråbo. Gränsen mellan vad som kommer ur medskapandeprocessen och vad som har sitt ursprung i Pilot Gråbo, är ibland flytande.

Spinoff-effekter enligt nedan ska ses som en illustration till vad vi fått ut av medskapandeprocessen.

Nationaldagsfirande på torget

2012 samlades frivilliga krafter för att snygga till torget inför nationaldagsfirandet.

Byggkluster

Näringslivet i Gråbo har startat en process som syftar till att profilera byggföretag i Gråbo med närområde, som ett hållbart byggkluster.

Husexpo

Ett bolag har startats vars syfte är att skapa en utställning för hållbart småhusbyggande, ett husexpo. Det finns en kontakt med Passivhuscentrum i Alingsås i syfte att säkerställa spetskvalitet inom hållbarhet för husexpo.

Samarbete Alingsås och Lerum

Samtalet mellan passivhuscentrum och byggexpo har som en bieffekt resulterat i pågående diskussion mellan Alingsås och Lerums kommuner om samarbete mellan kommunerna.

Bo- energimässan

Företag i Gråbo tog över Bo- Energimässan från Lerums kommun. Initiativet är en del av byggklusteridén.

Gråbo som besöksort (ett av Chalmersprojekten)

Steg 1 i arbetet, en vägslänga i centrala Gråbo där ortens historia ska visas upp, invigs i början av 2014.

Skolvägarna mellan Gråbo nya skolor (ett av chalmersprojekten)

Steg 1 i arbetet, utveckling av vägtunneln mellan Ljungvik och Gråbo centrum, genomförs i början av 2014.

Logga för Gråbo

”Gråbo en plats att växa på” har utvecklats av lokala krafter i Gråbo och har röstats fram av Gråboborna.

Hjällsnässkolans gamla tomt

Tillfälliga arrangemang på ”rivningstomten” har skapats. I september vid skördefesten invigdes ”Konstplank”, ”Labyrintodling”, ”Bakluckeloppis”.

Marknadsföring av Vision 2025

Medskapandeprocessen i Gråbo är en del av det som kommunen visar upp på kvalitetsmässan i november 2013. Medskapandeprocessen i Gråbo är ett av tre nationella exempel som SKL visar upp vid en konferens i december 2013.

Organisationer och personer

Organisationer som på olika sätt finns med i medskapandeprocessen

Uppräkningen nedan värderar inte i vilken omfattning en organisation deltagit. En del organisationer, som t ex företagarföreningen har deltagit vid i stort sett samtliga tillfällen, medan Lekstorp IF deltagit mer sällan. Samtliga bedöms dock delta i medskapandeprocessen.

- Stora Lundby samhällsförening
- Stora Lundby församling
- Stora Lundby Golfklubb
- Stora Lundby hembygdsföreningen
- Företagarföreningen
- Lekstorps IF
- Stora Lundby trädgårdsförening
- Stora Lundby scoutkår
- Pingstkyrkan i Gråbo
- Missionsförbundet i Gråbo

Datum
2013-11-20

Dnr
KS10.1105

Antal personer som deltagit i medskapandemöten

De personer som anges nedan har deltagit i medskapandeprocessens olika möten och arbeten.

Därutöver finns personer som deltagit i arbeten på torget, på rivningstomten, mm arbeten som hänger samman med medskapandeprocessen.

Protokollförda möten med deltagarlistor finns från och med 29 maj 2012

Vid medskapandemöten har följande antal deltagit:

Totalt antal	44 st (19 kvinnor och 25 män)
Koppling till Gråbo	38 st
Antal politiker	4 st
Antal tjänstemän	5 st
Från Chalmers	1 st

Tid och pengar

Pengar - under perioden

Nationaldagsfirande	15 tkr
Rivningstomten	102 tkr
Gråbo logga	0,7 tkr

Pengar – inplanerade

Gråbo som besöksort	300 tkr
Skolvägarna	75 tkr
Hållbar livsmedelshantering	275 tkr

Tid

Tid för arbete och inom spinoff	ej uppskattat*
Tid för möten (13 dokumenterade möten)	ca 350 mantimmar

*Medskapandeprocessen syftar till att skapa arbete och verksamhet inom många områden. Det är här som resultaten uppnås. Bara i arbetet inför nationaldagsfirande och på rivningstomten ligger ett stort antal timmar som boende och verksamma i Gråbo lagt ner. Här finns också företagskostnader som inte är möjliga att summera.

Bedömning och summering

När vi kommunstyrelsen mål?

Mål: Pilot Gråbo ska leda till att gråboborna själva vill och kan driva utvecklingen att göra Gråbo till en hållbar tätort

Processen har så här långt engagerat delar av det s k civilsamhället. Men det är än så länge ett fåtal av Gråboborna som aktivt deltar i medskapandeprocessen.

Mål: Pilot Gråbo ska leda till att näringsliv och föreningsliv i Gråbo aktivt stödjer en hållbar utveckling.

En stor andel av föreningslivet deltar i medskapandeprocessen

Även näringslivet är aktiva via företagarföreningen. Flera näringslivsinitiativ har tagits, se spinoff.

Visionen om kreativitet och inflytande:

Redovisningen av de s k spinoff-effekterna pekar på att det finns ett kreativt klimat i Gråbo idag. Till del beror detta på medskapandeprocessen, men än mer viktigt är de satsningar som kommunen gjort i Gråbo redan innan medskapandeprocessen startade.

Det är inte möjligt att separera medskapandeprocessen från vikten av Pilot Gråbo som samlande begrepp, eller ytterst från Vision 2025 där Piloten är en del.

Detta är särskilt tydligt inom näringslivet i Gråbo, som ser affärsnytta i att utveckla hållbara tjänster och produkter inom Pilot Gråbo och ytterst under Vision 2025.

Bedömning

Det arbetssätt som tillämpas i Gråbo har hög potential att utvecklas i rätt riktning.

Även om det bara är ett 50-tal Gråbobor som är aktiva, gör vi bedömningen att det är väsentligt fler som känner till medskapande på olika sätt.

Stora delar av föreningslivet är engagerade i processen och även företagen är aktiva i arbetet.

Hela processen bygger dock på frivilliga arbetsinsatser och förutsätter att deltagarna tar av sin fritid för att arbeta med Pilot Gråbo. Än så länge har detta fungerat och processen lever. Men den är helt beroende av att man kan se resultat av den, vilket fungerat så här långt.

Nyckelfaktorer för att lyckas

- När kommun och medskapande samarbetar i gemensamma projekt är det nödvändigt med aktivt tjänstemannastöd. Till viss del finns detta idag, men

Datum
2013-11-20

Dnr
KS10.1105

bra former behöver utvecklas som ger ett tryggt stöd till medskapandeprocessen - utan att tjänstemannarollen eller kommunens roll tar över.

- Speciellt destinerade pengar för utveckling av visionen har funnits som kunnat användas i medskapandeprocessen. Detta har varit en nyckelfaktor och kommer att vara så även en tid framöver.

Sårbarhet

Medskapande bygger på frivilliga krafter och är inte definierat i avtalade överenskommelser eller utpekade aktörer . Detta gör att medskapande har hög potential att omfatta hela civilsamhället, men å andra sidan gör det att medskapande är ömtåligare. Det räcker med att inga resultat faller ut under en period och att de som deltar därför tröttnar, för att processen ska stanna av.

Hur långt har medskapandeprocessen kommit?

Övergripande finns målet att utveckla Gråbo till en hållbar tätort. Medskapandeprocessen arbetar än så länge i huvudsak med att utveckla närdemokrati och stärka och motivera medborgarna att bli aktiva i samhällsarbetet. I nästa steg finns de mer komplexa utmaningarna som t ex att utveckla en hållbar livmedelshantering i Gråbo.

Företagen i Gråbo har dock startat en tydlig utveckling mot hållbart företagande - byggkluster, husexpo, bo och energi.

Förvaltningsledningsstaben 2013-11-20